

Mūsų sveikinimai
Ne visi namie...
Nepildo žodžio
Bobutės pasaka

Šiomis dienomis įvyko Bostone Lietuvių Darbininkų Sąjungos seimas. Šioji garbinga Sąjunga po savo sparnu glaudžia ištisas mases lietuviškos, katalikiškos darbininkijos.

O tos darbininkijos mintis, išgyvenimus ir drąsų kovos kelią puikiai nužymi visų pamiltas bostoniškas "Darbininkas," kuris po 2 kartų į savaitę eina į pasaulį skelbti tiesos žodį ir jį ginti.

Ir mums čia ypatingai miela paminėti šį seimą ir tuo pasidžiaugti, drauge žygiuojant bendros kovos keliu už lietuvių, kataliko darbo žmogaus teises ir šviesesnį gyvenimą.

Džiaugiamės spindinčiais Lietuvių Darb. Sąjungos laimėjimais ir iš širdies sveikinam!

Vakarų Sąjungininkai, ne laukiami ir neprašomi, palikę bet kokią savigarbą, nuvažiavo į Maskvą. Visų pirma jie ten "nerado namie" Molotovo. Dabar, kai anie nežeminti piligrimai norėjo išvysti Stalino veidą, tai šitas pasisakė irgi neesąs namie... Žmonės iš šalies stebi visas tas komedijas ir daro išvadą, kad yra maždaug šitaip: vienų "nėr namie," o pas kitus — "ne visi namie"...

"Tarybų Lietuvos laukų darbininkai kovoja dėl aukštųjų derlių. Vardas grandininės Gentytės iš tarybinio ūkio "Stanilūnų" Panevėžio apskr. toli pragarsėjo tomis dienomis, kai Lietuvos žemdirbiai aptarė laisvą Juozui Staliniui" — šitaip rašo raudonieji laikraščiai ir prideda, kad toji Gentytė "išpildė savo žodį duotą draugui Staliniui". Matot, kokia ten paprasta eilinę Gentytę Staliniui duotą žodį išpildė, tuo tarpu pats Stalinas, visos Rusijos raudonasis caras, meluoja, kaip šiaučius, ir visas svietas žino, kad nei vieno duoto žodžio niekad neišpildo...

"Vilniaus išvaizda žymiai pasikeis" — praneša sovietiniai propagandistai ir rašo viską, tik ne tą, kad toji išvaizda ištikrųjų pasikeis tuomet, kad į Vilnių bus privežta daug burliokų...

Vietoj to, jie rašo tokias pasakas: girdi, — "visi miestų rajonai bus sujungti tiesiomis ir rato magistralėmis... Gatvės bus plečiamos autobusų ir troleibusų susisiekimui. Neris upė išgys naujas krantines. Planuojamas centrinis parkas, botanikos sodas, stadionai, rajoniniai parkai..." ir t.t.

Tai matot, kas ten dėsiai! Galės vilniečiai važinėti tiesiai ir ratais. Visi namai duos kelias pėdas atgal, kad praleistų pravažiuot autobusus ir troleibusus, net Neris ir ta nebeplauks tais krantais, kaip anuomet, prie "krūviniojo Smetonos režimo"...

Bobutės ir mamos pasakodavo seniau vaikams užmigdyti pasakas. Seka jas dabar dėdė Stalinas, kad užmigdytų sapnuose tuos, kurie gyvena toli ir nemato, kas darosi Lietuvoje. Pačioji gi Lietuvoj jis ne su gražiom pasakom, bet jau su bizūnu su tvarko savo vaikus...

—Profesorius Piccardi iš Belgijos, kuris pirmas pakilo į stratosferą, dabar leis 2½ mylios gilyn į jūrą.

—Lenkų komunistų partijoj vyksta tolimieji valymai. Paskutiniu laiku jie ypač siaučia Lodzėje.

AMERIKOS LIETUVIŲ KATALIKŲ VISUOMENINIO IR KULTORINIO GYVENIMO SAVAITRASTIS
EINA KAS PENKTADIENI

Entered as second-class matter February 16, 1948, at the post office at Brooklyn, New York, under the Act of March 3, 1879

METAI XV

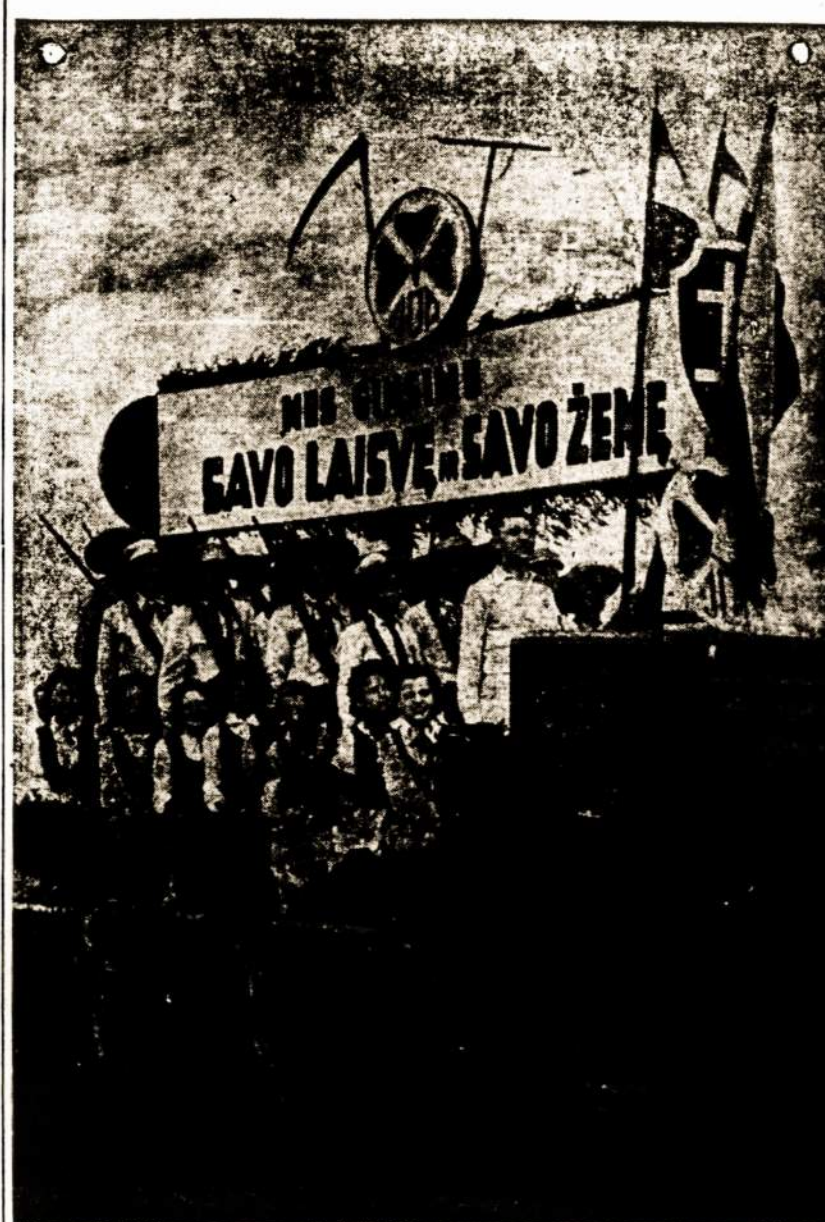
PENKTADIENIS, RUGSĖJO-SEPTEMBER 24 D., 1948

Nr. 39 (814)

Kaina 10c.

AMERIKA

THE LITHUANIAN WEEKLY
"AMERIKA"
Published By
Lithuanian Universal Bureau, Inc.
417 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel.: EV 8-7012

Taip žygiavo Nepriklausomaj Lietuvos jaunieji ūkininkai. Pildydami savo šūkį, daugelis jų dabar išėjo į miškus tęsti žūtbutinę kovą už atimtą iš jų žemę ir laisvę.

IMPOZANTISKI SKAIČIAI..

Ką yra padaręs BALFas? Tremtyje su baimė žvelgiama į artėjančią žiemą. 150,000 reikia, jei kiekvienas vaikas gautų tik po 1 dėžutę pieno. \$2,000,000, skiriamas tik po 10 centų kiekvienam tremtiniui. Yra būtina sukaupiti visas įeigas, aukoti ir aukas rinkti.

BALF per 4 metus išsiuntė tremtiniams Europoje 1,680,983 svarų rūbų, maisto, medikamentų, knygų ir kitokių daiktų, viso už \$1,303,067.

Skaičiai imponantiski! Žinoma, jei tas gerybes proporcingai padalinti tarp visų tremtinių, kiekvienam tektų pašalpos po 5 dolerius per metus. Tai labai nedaug ir pati šalpa būtų neatsiekusi tikslo. Todėl BALF centras nurodė savo įgaliotiniams Europoje, kad tos pašalpos pirmoje eilėje būtų skiriamos vaikams, ligoniams, senjams, našlėms ir į vargą patekusiems asmenims. Dėl didelio Amerikos lietuvių pasišventimo šios tremtinių kategorijos ligi šiol tam tikrais laikotarpiais buvo šelpiamos.

Šiandien BALF ištekliai baigiasi. Piniginės paramos, tokio dydžio, kaip buvo numatyta samatoje, iš American Overseas Aid organizacijos, nepavykus jų įvairių, BALF negavo.

16,000 vaikų ir jaunųjų ir šimtai ligonių su baimė žvelgia į artėjančią žiemą ir jų žvilgsnis vėl nukrypo į Amerikos lietuvių. Negi juos aplesime, kada daugeliui jų taip arti galimybė apieisti Vokietiją?

Reikia žiemai skubiai pirkti riebalų, pieno, cukraus, žuvies taukų. Jei vienam vaikui kas savaitę BALF skirtų tik po vieną dėžutę kondensuoto pieno, tai turėtų pirkti 780,000 dėž. pieno per metus, o vien tam, neskaiciant persiuntimo išlaidų, reiktų \$150,000!

Jei vieno lietuvių tremtinio šalpai BALF skirtų per dieną tik po 10 centų, kas būtų labai kukli parama, BALF turėtų išleisti per metus arti dviejų milijonų dolerių.

Juk suprantama, kad būtų

Arkivysk. J. Skvirec- kui 75 metai

Kauno Arkivyskupas Metropolitas J. Skvireckas rugsėjo 18 d. susilaukė 75 metų amžiaus.

Arkivyskupas šiandien yra taip pat tremtinys ir gyvena sunkių tremtinio likimą taip, kaip ir jo kiti tautiečiai.

Atominė energija motorams

Atominės Energijos Komisijos pirmininkas David L. Lenthal pareiškė, jog jau yra padirbtas motoras, kurį judins atominė jėga. Pirmas praktiškas pritaikymas įvyks kariškuose laivuose. Tai bus savotiška revoliucija susisiekimo srityje.

Laivai galės plaukioti plačiomis jūromis nesirūpindami nei lieju, nei anglimi. Palyginamai mažutis kiekis atominės energijos galės sukurti motorus, kad ir šimtmetį. Atomai čia nebus skaldomi, kaip toje bomboje; bus panaudota tik karštis atsirandęs nuo atjungimo arba išbarstymo tų nematomų medžiagos dalelių. Bet, kaip ten tas viskas yra daroma, yra laikoma tuo tarpu didelėje slapytyje.

Nauja Vyčių Centro Valdyba

Lietuvos Vyčių seime Centro Valdybą išrinkti šie: pirmininkas Juozas Bolej; vicepirmininkai — P. Kasper ir Pranas Peterson; protokolui raštin. Helen Shields iš Philadelphia; koresponduojanti raštin. Ann Klem iš Harrison, N. J.; finansų rašt. Ann Mae Uznis iš Detroito; išdėminkas Pranas Gudelis iš Dayton, O. Išdo globėjai — kun. Modesta Stepatitis, OFM. ir A. Yunkis iš Chicagos.

—Trumanas, vykdydamas savo priešrinkiminę kampaniją, išvyko į kraštą, kur įvairiose vietose pasakys 100 kalbų.

ATVYKO 38 LIETUVIAI TREMTINIAI

1948 m. rugsėjo 16 d. iš Vokietijos laivu MARINE SWALLOW atvyko 38 lietuviai tremtiniai dar pagal senąją imigracijos tvarką. Tikimasi, kad nuo spalio mėnesio prasidės tremtinių vežimas į Jungt. Amer. Valstybes pagal priimtąjį tremtinių išleidimo įstatymą.

Atvykusieji išsikirstė pas gimines bei draugus: Marija Abramavičienė su sūnum Vytutu atvyko pas vyrą, 1227 Bell Ave., N. Braddock, Pa.

Dr. Antanas Aleknavičius su žmona Elena ir sūnumu Alfredu bei Vitu apsisėjo: 4538 S. Hermitage Ave., Chicagoje.

Prof. K. Alminauskas su šeima aplankęs Columbia ir Fordham universitetus New York'e išvyko į Chicago.

Elena Andriūšienė su dukra Aldona apsisėjo: 65 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

Antanas Bagdonas apsisėjo: 1105 No. Main Ave., Scranton, Pa.

Prof. Antanas Bendorius su dukra Terese atvyko pas žmoną: 499 Grand St., Brooklyn.

Alfonas Benikas apsisėjo: 377 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Kun. Jonas Bulkus apsisėjo pas brolių Juozą Bulką, Box 258, Great Neck, N. Y.

Veronika Gintautienė apsisėjo: 66-20 Hull Ave., Maspeh.

Antanas Dėdinas, JAV pilietis, apsisėjo: 38 Frobel Street, Simpson, Pa.

Kazys ir Veronika Eringiai apsisėjo: 6928 S. Union Ave., Chicago, Ill.

Zuzana Mykolaitienė su sūnum Vytutu apsisėjo: 8 Sweetney St., Amsterdam, N. Y.

Leokadija Paškauskienė atvyko pas vyrą: 26 W. 116th St., Chicago, Ill.

Vytautas ir Apolonija Ščenulėvičiai, su dukrom Vida ir Danute apsisėjo: 15 Hooper Rd., Dedham, Mass.

Vincas ir Marta Švarcai, JAV piliečiai, apsisėjo: 628 Tillison Ave., Collinsville, Ill.

Stasys ir Marija Šlekai atvyko pas dukterį: 88 Highland Ave., Naugatuck, Conn.

Valiukėnas su šeima apsisėjo: 59 St. Jacob St., Rochester, N. Y.

Marė Viktazientienė apsisėjo: 1 Clover St., Newark, N. J.

Emilija Vilimienė apsisėjo: 106 E. Holman St., Paterson, N. J.

Marija Žebertavičienė apsisėjo: 842 Glenmore Avenue, Brooklyn, N. Y.

Atvykusius be giminių ir draugų pasitiko Lietuvos Gen. Konsulato Attache A. Šmutis ir nuo BALF Ona Valaitienė, kurie pagelbėjo su formulėmis.

Lietuviai Pas Prezidenta

Rugsėjo 16 d. mūsų Redakcijoj gauta yra sekanti telegrama, kurios turinys yra toks: "AMERIKAI," Brooklyn, N. Y.

Šiandien, rugsėjo 16 dieną, pusė po 11 prieš piet, Amerikos Lietuvių Tarybos delegacija buvo priimta Prezidento Trumano.

Delegacija susidėjo iš penkių žmonių: ALT prez. L. Šimūčio, sekret. Dr. P. Grigaičio, išdin. M. Vaidylos, viceprez. J. J. Grigaliaus iš Bostono ir Politinės Komisijos nario Pov. Dargio iš Pittsburgho.

Delegaciją pristatė Prezidentui p. Joseph Lawrence iš Demokratų Nacionalinio Komiteto centro. Ponas Šimutis tarė įžangos žodį, paaiškindamas ALT tikslus ir atsilankymo pas Prezidentą tikslą.

Tada Dr. Grigaitis įteikė Prezidentui Tarybos raštą, pabrėždamas du dalykus: kad Jungtinių Valstybių delegacijai Paryžiuje privalo raginti Jungtinių Valstybių Generalinę Asamblėją paskirti specialią komisiją ištirti padėčiai Baltijo kraštuose ir kad JAV valdžia pareikštų, jog ji nepritaris jokiai taikos sutarčiai Europoje, kuri neatstatytų Nepriklausomos Lietuvos Respublikos, ir kitų Pabaltijo valstybių.

Prezidentas Trumanas, atsakydamas į Grigaičio raštą, pareiškė, kad susitarime dėl taikos turės būti numatytas laisvės grąžinimas kiekvienai pavergtai tautai, kaip Rumunijai, Vengrijai, Lenkijai, Bulgarijai ir taip toliau ir, suprantama, kad turės būti atstatytos nepriklausomos Pabaltijo tautos — Lietuva, Latvija ir Estija.

Jungtinės Valstybės dirba, kad būtų pasiektas toks taikos klausimų išsprendimas ir nesilauso dėjusios pastangas, kad to būtų pasiektas taikingu keliu.

Delegacija padėkojo Prezidentui už jo rūpinimąsi išvintu asmenų reikalais. Po to Prezidentas Trumanas nusifotografavo su Lietuvių Delegacija. Audiencija tęsėsi 20 minučių.

Dieną prieš tai, ALT Vykdomasis Komitetas turėjo pasikalbėjimą su Demokratų Nacionalinio Komiteto pirminku Senatorium McGrath ir jo pagalbininku Jos. Lawrence.

Senatorius McGrath išleido pareiškimą apie Lietuvą, stipriai pasisakydamas už Nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Jo pareiškimas taip, kaip ir ALT Prezidentui memorandumo tekstas, buvo išdalinti spaudos atstovams. Kopijos yra siunčiamos lietuvių laikraščiams.

ALT Sekretoriatas

Vėlesni pranešimai

Papildomai pranešama, kad Prezidentas Trumanas pareiškė atvykusiai lietuvių delegacijai, kad jisai pilniausiai sutinka, kad, darant taiką, būtų sugrąžinta laisvė ir Lietuvai, Latvijai ir Estijai.

Jisai darbuojasi, kad toks taikos išsprendimas būtų patarčiai Europoje, kuri neatstatytų Nepriklausomos Lietuvos Respublikos, ir kitų Pabaltijo valstybių.

Pasikalbėjimas buvo labai draugiškas.

Pranešama, kad pasikalbėjimas su Prezidentu buvo labai draugiškas.

Įžangos žodį apie Amerikos Lietuvių Tarybą ir šios delegacijos tikslą pasakė p. Leonardas Šimutis, ALT pirminkas. Tuo pačiu metu p. Šimutis supažindino Prezidentą su Dr. P. Grigaičiu, Amerikos Lietuvių Tarybos sekretorium.

Dr. Grigaitis įteikė Prezidentui Trumanui ALT memorandumą. Jis paaiškino ir įteikiamo rašto turinį, pa-

brėždamas viršuje paminėtus du svarbiausius punktus.

Dėkoja už pastangas pagelbėti tremtiniams

Be to, Dr. P. Grigaitis padėkojo Prezidentui Trumanui už jo pastangas padėti išvintintiems asmenims, raginant Kongresą išleisti įstatymą, kuris atidarytų duris tremtiniams į JAV.

Prezidentas visą visą laiką buvo labai draugiškai nusiteikęs.

Delegacija buvo Demokratų Partijos centre

Dieną prieš vykstant pas Prezidentą, ALT delegacija buvo nuvykusi į Demokratų Partijos Nacionalinio Komiteto centrą. Ji gana ilgai tarėsi su senatorium McGrath, Demokratų Partijos Nacionalinio Komiteto pirminku, ir Mr. Joseph Lawrence, pirminko pagalbininku.

Pasikalbėjimas su demokratų partijos vadais tęsėsi 45 minutes.

Senatorius McGrath remia Pabaltijo tautų laisvę

Sen. McGrath rytojaus dieną paskelbė spaudai pareiškimą, kuriame jis, Demokratų Partijos pirminkas, pasisakė už Lietuvos ir kitų Baltijos valstybių nepriklausomybės atsteigimą.

Prezidentui skirtu ALT delegacijos rašto kopijos paskelbė J. Edgaras Rūmose tą pačią dieną buvo išdalytos visiems akredituotiems reporteriams.

Minėto rašto kopijos, lygiai kaip ir senatoriaus McGrath pareiškimo kopijos, bus išsiuntinėtoms visiems lietuviškiems laikraščiams.

—Vienas lenkų karininkas šiomis dienomis pabėgo Rusijos kovos lėktuvu į Britų zoną, Vokietijoje. Lėktuvas yra paties paskutinio modelio.

KAS NAUJO ŠIĄ SAVAITĘ

• Paryžiuje streikuojantieji darbininkai turėjo vėl smarkų susirėmimą su policija. Sužeista virš 100 policininkų. Streikuojantieji darbininkai yra apie 90,000. Juos kursto smurtui komunistai.

• Švedų Raudonojo Kryžiaus pirmininkas grafas Bernadotte, kuris yra švedų karaliaus artimas giminaitis ir buvo UN tarpininku tarp žydų ir arabų Palestinoje, buvo žydų teroristų nužudytas.

• Aliantai pagaliau stipriau suvaržė prekių išvežimą iš Vakarų Vokietijos ir bolševikų okupuotą zoną. Įvesta griežtesnė pasienio susisiekimo kontrolė.

• Britai nutarė sustiprinti krašto apsaugą ir pats Atlee, kuris yra nesveikas, išėjo iš ligoninės, kad galėtų pirmininkauti krašto apsaugos tarybai. Britų valdžia nutarė užsakyti dar 600 naujų, modernių bombonešių.

• Beerlyne rusai vėl buvo įsiveržę į amerikiečių zoną ir grąšindami kulkosvaizdžiais norėjo pagrobti vėl daugybę žmonių, ypač vokiečių policininkų. Juos pavyko iškraustyti tik atsakius tokiu pat grąšinimu kulkosvaizdžiais...

• Iš Sovietų zonos Berlyne atbėgo 125 vokiečių žymesnieji demokratiniai vadai. Atbėgusieji tvirtina, kad visojo sovietų zonoj vyksta nepaprastai dideli areštai.

• Į rytų Vokietiją rusai atgabeno apie 25,000 Rusijoj apmokytų raudonųjų vokiškų policininkų. Jie yra iš taip vadinamos "Freies Deutschland" (Laisvosios Vokietijos) brigadų, sudarytų iš Stalingrado ir kt. buvusių belaisvių.

• Sovietų ambasadorius Panuškin vėl įteikė protestą. Šį kartą dėl gen. MacArthur, kodėl tas uždraudęs valdžios tarnautojams streikuoti. O kas streikuoti gali Rusijoj?

• Wallace partija nėra jokia trečioji Amerikos partija, o tik penktoji svetimos valstybės kolona — pareiškė Dean Alfange.

• Kongreso Komitetui tvarkantis vizas tarnautojas Robert C. Alexander pareiškė, kad, prisidengdami UN, nuvažiavo Amerikon daug sovietų šnipų. Už tai jis dabar traukiamas atsakomybėn ir gali netekti vietos...

• Austrijai jos "išlaisvinimas" jau kainavo \$445,000. Daugiausiai išlaidų Austrijai sudaro rusų kariuomenės išlaikymas. Į tą skaičių neįeina tai, ką rusai iš Austrijos yra išplėšę ir išvežę.

